

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Żywnienie w chorobach metabolicznych i chorobach przewodu pokarmowego
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu, Zakład dietetyki
Kierunek studiów	Dietetyka
Poziom studiów	I stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok III, semestr V, VI
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Język wykładowy	Polski
Koordinator	dr n. o zdr. Aneta Sokal
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr n. o zdr. Aneta Sokal

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
III	-	-	-	-	-	30	-	-	1
IV	-	-	-	-	-	30	-	-	1
Razem	-	-	-	-	-	60	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć
 zajęcia w formie tradycyjnej

 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Semestr I – zaliczenie z oceną

Semestr II – zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza z zakresu patomechanizmu chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego oraz żywienia w tych jednostkach chorobowych.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Poznanie praktycznej wiedzy dotyczącej zasad żywienia w chorobach metabolicznych, ze szczególnym uwzględnieniem dietoterapii w cukrzycy, nadwadze i otyłości.
C ₂	Poznanie praktycznej wiedzy dotyczącej zasad żywienia w chorobach przewodu pokarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem chorób wątroby i dróg żółciowych, chorób trzustki, jamy ustnej i przełyku oraz zaburzeń czynnościowych przewodu pokarmowego.
C ₃	Rozpoznawanie ryzyka chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego u pacjentów oraz wpływ profilaktyki na ich zapobieganie.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student objaśnia patomechanizm chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego.	K_Wo4
EK_02	Student klasyfikuje i omawia założenia diet stosowanych w różnych stanach chorobowych przewodu pokarmowego i w chorobach metabolicznych.	K_Uo3
Ek_04	Student ocenia indywidualne zapotrzebowanie na energię i składniki odżywcze u osoby z chorobami przewodu pokarmowego i chorobami metabolicznymi.	K_Uo3, K_Wo8
EK_04	Student przeprowadza z pacjentem wywiad skategoryzowany i uzyskać wszystkie niezbędne informacje do przygotowania zaleceń żywieniowych.	K_Uo8
Ek_05	Student przeprowadza edukację żywieniową.	K_Uo6, K_Wo7
Ek_06	Student planuje, wdraża i ocenia jadłospisy stosowane w żywieniu osób z chorobami przewodu pokarmowego i z chorobami metabolicznymi.	K_Uo3
Ek_07	Student wykazuje postawę poszanowania praw pacjenta i bezpieczeństwa pracy.	K_Ko1, K_Ko4, K_Ko5

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Żywienie w chorobach jamy ustnej i przełyku. Zastosowanie diet o zmiennej konsystencji. Planowanie diety.
Żywienie w chorobach żołądka i dwunastnicy.
Żywienie w chorobach jelita cienkiego i grubego.
Żywienie w chorobach miąższu wątroby w zależności od stanu wydolności. Hemochromatoza, choroba Wilsona.
Żywienie w zapaleniu pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych.
Żywienie w ostrym i przewlekłym zapaleniu trzustki.
Cukrzyca - przyczyny, objawy, rodzaje, rozpoznawanie, powikłania, zalecenia żywieniowe. Cukrzyca jako choroba metaboliczna oraz cywilizacyjna.
Dna moczanowa- przyczyny, objawy, rozpoznanie, zalecenia żywieniowe.
Hiperlipidemie- przyczyny, rodzaje, rozpoznanie, powikłania, zalecenia żywieniowe.
Nadwaga i otyłość – przyczyny, skutki, metody przeciwdziałania wśród różnych grup ludności.

3.4 Metody dydaktyczne

Zajęcia praktyczne: praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), opisy przypadków, zadania obliczeniowe, przeprowadzanie edukacji żywieniowej indywidualnej i grupowej.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	KOLOKWIMUM, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_02	KOLOKWIMUM, PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_04	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_04	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_05	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
Ek_06	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zajęcia praktyczne:

1. pełne uczestnictwo i ocena aktywności studenta w czasie zajęć – 100%,
2. ocena przygotowania do zajęć,
3. dyskusja w czasie ćwiczeń,
4. metoda projektu
5. zaliczenie cząstkowe

Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Ocena umiejętności

5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest bardzo dobrze przygotowany, dobrze omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, poprawnie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, dostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, planuje i wdraża leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, dostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, planuje i wdraża leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, niedostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, ma problemy z zaplanowaniem leczenia żywieniowego dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	-
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	-
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	NIE DOTYCZY
zasady i formy odbywania praktyk	NIE DOTYCZY

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. CIBOROWSKA H., RUDNICKA A.: DIETETYKA: ŻYWIENIE ZDROWEGO I CHOREGO CZŁOWIEKA. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2021.
2. GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA. PODSTAWY NAUKI O ŻYWIENIU. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2017.
3. GRZYMISŁAWSKI M., GAWĘCKI J.: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA ZDROWEGO I CHOREGO, TOM 2. WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2019.
4. PAŃKOWSKA E.: CUKRZYCA: PERSONALIZACJA TERAPII I OPIEKA NAD PACJENTEM. WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, WARSZAWA 2017.
5. DIETOTERAPIA / DARIUSZ WŁODAREK, EWA LANGE, LUCYNA KOZŁOWSKA, DOMINIKA GŁĄBSKA. - WYD. 1, 3 DODR. - WARSZAWA : WYDAWNICTWO LEKARSKIE PZWL, 2015.
6. Marian Grzymisławski (red.). Dietetyka kliniczna. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019.
7. PeckenPaugh NJ: Podstawy żywienia i dietoterpia, Edra, Wrocław 2015
8. Anne Payne, Helen Barker. Dietetyka i żywienie kliniczne. Elsevier Urban & Partner 2010, Wrocław 2013
9. Mirosław Jarosz. Normy żywienia dla populacji polskiej –

nowelizacja. Instytut Żywności i Żywienia, Warszawa 2017

10. Marian Grzymisławski (red.). Dietetyka kliniczna. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019

Literatura uzupełniająca:

1. Interna Szczeklika 2018 / [zespół redakcyjny, redaktor prowadzący Piotr Gajewski et al. ; autorzy Zuzanna Aleksander et al.]. - 10. wyd. - Kraków: Medycyna Praktyczna, cop. 2018.
2. Diagnostyka laboratoryjna w dietetyce / Lucyna Ostrowska, Karolina Orywał, Ewa Stefańska, Magdalena Lech, Napoleon Waszkiewicz; redakcja naukowa Lucyna Ostrowska. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018.
3. ZALECENIA KLINICZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA U CHORYCH NA CUKRZYCĘ 2020, PTD.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej